ФЕДЕРАЦІЯ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ

Кафедра публічного управління та публічної служби

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчально-педагогічної роботи
_____ І.С. Чорнодід
“ 31 ” _____ 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Конституційне право України

(шифр і назва навчальної дисципліни)

підготовки **бакалаврів**
(назва ступеня вищої освіти)

Спеціальність **D4 «Публічне управління та адміністрування»**
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма **Публічне управління та адміністрування**

Факультет **Юридичний**
(назва факультету)

Київ – 2026

Робочу програму навчальної дисципліни «Конституційне право України» розроблено на основі освітньої програми та робочого навчального плану підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування» освітньо-професійною програмою «Публічне управління та адміністрування», та відповідних нормативних документів.

Розробник:
Кравченко В.В., кандидат наук з державного управління, професор.

Погоджено:
Гарант освітньої програми _____ Я.В. Качан

Робоча програма перезатверджена на засіданні кафедри публічного управління та публічної служби
Протокол від «28» серпня 2026 року № 1

Завідувач кафедри публічного управління та публічної служби

_____ Я.В. Качан

«28» серпня 2026 року

Обговорено та рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

Декан юридичного факультету _____ Я.В.Журавель

"28" серпня 2026 року, протокол № 1

Схвалено науково-методичною радою Академії
Протокол від "31" серпня 2026 року № 1

Голова _____ І.С. Чорнодід

"31" серпня 2026 року

© АПСВТ, 2026 рік
© Кравченко В.В., 2026 рік

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни розроблена на основі Національної рамки кваліфікацій України, «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин та туризму» від 07 квітня 2026 року, Протокол № 7, освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня підготовки за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» та інших відповідних нормативних документів.

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів: 6/6</td><td>Галузь знань:
D Бізнес, адміністрування та право</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 4</td><td rowspan="6">Спеціальність:
D4 Публічне управління та адміністрування</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 4</td><td>2-й</td><td>3-й</td></tr>
<tr><td>Індивідуальне науково-дослідне завдання</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 180/180</td><td>4-й</td><td>5-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4
самостійної роботи здобувача – 60

Тижневих годин для заочної форми навчання:
аудиторних – 6
самостійної роботи здобувача – 144</td><td rowspan="11">Освітній рівень:
перший (бакалавр)</td><td>60 год.</td><td>20 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>16 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>год.</td><td>год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td>144 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Індивідуальні завдання: 0 год</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
Залік/Екзамен</td></tr>
</table>

1.2 Пояснювальна записка

Місце: навчальна дисципліна «Конституційне право України» належить до базових дисциплін, що формують фундамент правових знань, необхідних для підготовки фахівців у сфері публічного управління та адміністрування. Вона забезпечує розуміння конституційних засад організації та функціонування державної влади, принципів взаємодії держави і суспільства, а також правового статусу людини і громадянина.

Дана навчальна дисципліна є теоретичною основою сукупності знань і вмінь, що визначають правову підготовку здобувачів, та входить до циклу професійної та практичної підготовки здобувачів освітнього рівня «Бакалавр» спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система конституційно-правових відносин, що виникають у процесі організації та здійснення державної влади, реалізації прав і

свобод людини і громадянина, функціонування органів державної влади та місцевого самоврядування.

Мета: формування у здобувачів системи знань про конституційний лад України, права і свободи людини і громадянина, організацію та діяльність органів державної влади, а також розвиток навичок застосування конституційних норм у професійній діяльності.

Основними завданнями навчальної дисципліни «Конституційне право України» є:

– ознайомлення здобувачів із системою конституційного права України, його принципами, джерелами та інститутами;
– формування розуміння змісту Конституції України та її ролі в системі національного законодавства;
– вироблення навичок аналізу конституційно-правових норм та їх застосування у сфері публічного управління;
– дослідження правового статусу людини і громадянина, механізмів забезпечення та захисту прав і свобод;
– вивчення організації та повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування;
– розвиток здатності використовувати нормативно-правові акти та інші джерела правової інформації у професійній діяльності.

Вивчення курсу передбачає наявність системних знань із суміжних дисциплін:

– Теорія держави і права;
– Основи публічного управління та адміністрування;
– Адміністративне право;
– Публічна служба та кадрова політика.

2. Результати навчання

Навчання дисципліні забезпечує внесок у формування таких програмних компетентностей, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти :

Інтегральна компетентність Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, зокрема у сфері соціального розвитку та публічного управління.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, у тому числі з використанням аналітичних матеріалів щодо соціальної політики та розвитку.

ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, у професійній діяльності у сфері публічного управління.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

ФК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки, з урахуванням принципів верховенства права та європейської спрямованості розвитку України.

ФК6. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема у сфері соціального розвитку.

ФК8. Здатність готувати проекти управлінських рішень та їх впроваджувати, зокрема у сфері реалізації державної соціальної політики.

ФК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування, зокрема з проблем соціального розвитку.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, з урахуванням особливостей соціального розвитку.

ПРН5. Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування, з урахуванням європейської спрямованості розвитку України.

ПРН6. Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері публічного управління та адміністрування, зокрема у сфері соціальної політики.

ПРН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування, з урахуванням потреб різних соціальних груп.

ПРН17. Уміти враховувати особливості планування розвитку та повоєнного відновлення територій, зокрема у контексті соціального розвитку та європейської інтеграції України.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні засади конституційного права України

Тема 1. Конституційне право України як галузь права та навчальна дисципліна.

Поняття, предмет і метод конституційного права. Система конституційного права України. Джерела конституційного права. Конституційно-правові норми та відносини. Місце конституційного права в системі національного права.

Тема 2. Конституція України та її юридичні властивості.

Поняття Конституції України. Юридичні властивості Конституції. Структура Конституції України. Порядок прийняття та внесення змін до Конституції України. Роль Конституції в системі законодавства.

Тема 3. Основи конституційного ладу України.

Поняття конституційного ладу. Принципи народовладдя, суверенітету, верховенства права. Форми здійснення народовладдя. Конституційні засади державного устрою України.

Змістовий модуль 2. Правовий статус людини і громадянина в Україні

Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина.

Поняття та класифікація прав і свобод. Особисті, політичні, соціально-економічні та культурні права. Конституційні обов'язки громадян. Гарантії прав і свобод людини.

Тема 5. Громадянство України.

Поняття громадянства. Підстави набуття і припинення громадянства. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства.

Тема 6. Механізми захисту прав людини і громадянина.

Система гарантій прав людини. Судовий захист прав і свобод. Конституційна скарга. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини. Міжнародні механізми захисту прав людини.

Змістовий модуль 3. Система органів державної влади в Україні

Тема 7. Верховна Рада України.

Статус і структура Верховної Ради України. Повноваження парламенту. Законодавчий процес. Організація діяльності Верховної Ради України.

Тема 8. Президент України.

Правовий статус Президента України. Повноваження Президента України. Порядок обрання та припинення повноважень.

Тема 9. Кабінет Міністрів України та органи виконавчої влади.

Система органів виконавчої влади. Повноваження Кабінету Міністрів України. Центральні та місцеві органи виконавчої влади. Взаємодія органів виконавчої влади.

Тема 10. Судова влада та Конституційний Суд України.

Поняття та принципи судової влади. Судова система України. Повноваження Конституційного Суду України. Конституційний контроль.

Змістовий модуль 4. Територіальний устрій та місцеве самоврядування в Україні

Тема 11. Територіальний устрій України.

Поняття та принципи територіального устрою. Унітарний характер держави. Адміністративно-територіальний поділ України.

Тема 12. Місцеве самоврядування в Україні.

Поняття та принципи місцевого самоврядування. Система органів місцевого самоврядування. Повноваження органів місцевого самоврядування. Гарантії місцевого самоврядування.

4. Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Загальні засади конституційного права України												
Тема 1. Конституційне право України як галузь права та навчальна дисципліна	15	4	4			7	15	1	-			14
Тема 2. Конституція України та її юридичні властивості	15	4	4			7	15	1	-			14
Тема 3. Основи конституційного ладу України	15	6	4			5	15	2	-			13
Разом	**45**	**14**	**12**			**19**	**45**	**4**	**-**			**41**
Змістовий модуль 2. Правовий статус людини і громадянина в Україні												
Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина	15	4	4			7	15	1	2			12
Тема 5. Громадянство України	15	4	4			7	15	1	2			12
Тема 6. Механізми захисту прав людини і громадянина	15	6	6			5	15	2	2			11
Разом	**45**	**14**	**14**			**19**	**45**	**2**	**6**			**35**
Змістовий модуль 3. Система органів державної влади в Україні												
Тема 7. Верховна Рада України	15	6	6			3	15	2	2			11
Тема 8. Президент України	15	6	6			5	15	2	-			13
Тема 9. Кабінет Міністрів України та органи виконавчої влади	15	4	4			5	15	2	2			11
Тема 10. Судова влада та Конституційний Суд України	15	6	6			3	15	2	2			11
Разом	**60**	**22**	**22**			**16**	**60**	**8**				**46**
Змістовий модуль 4. Територіальний устрій та місцеве самоврядування в Україні												
Тема 11. Територіальний устрій України	15	6	6			3	15	2	2			11
Тема 12. Місцеве самоврядування в Україні	15	6	6			3	15	2	2			11

Разом	**30**	**12**	**12**			**6**	**30**	**4**	**4**			**22**
Усього годин	**180**	**60**	**60**			**60**	**180**	**20**	**16**			**144**

5. Теми семінарських занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна.
Змістовий модуль 1. Загальні засади конституційного права України			
1.	Тема 1. Конституційне право України як галузь права та навчальна дисципліна	4	
2.	Тема 2. Конституція України та її юридичні властивості	4	
3.	Тема 3. Основи конституційного ладу України	4	
Змістовий модуль 2. Правовий статус людини і громадянина в Україні			
4	Тема 4. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина	4	2
5	Тема 5. Громадянство України	4	2
6	Тема 6. Механізми захисту прав людини і громадянина	6	2
Змістовий модуль 3. Система органів державної влади в Україні			
7	Тема 7. Верховна Рада України	6	2
8	Тема 8. Президент України	6	
9	Тема 9. Кабінет Міністрів України та органи виконавчої влади	4	2
10	Тема 10. Судова влада та Конституційний Суд України	6	2
Змістовий модуль 4. Територіальний устрій та місцеве самоврядування в Україні			
11	Тема 11. Територіальний устрій України	6	2
12	Тема 12. Місцеве самоврядування в Україні	6	2
Разом		**60**	**16**

6.Самостійна робота

Самостійна робота здобувача (СРС) – це форма організації навчального процесу, при якій заплановані завдання виконуються здобувачем під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. СРС є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом під час позааудиторної навчальної роботи здобувача.

Метою СРС є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Основними формами СРС є такі:

– опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;

– вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;

– підготовка до семінарських, практичних занять та виконання домашніх завдань;

– систематика вивченого матеріалу курсу та підготовка до поточного контролю;

– виконання індивідуальних завдань (написання рефератів, здійснення наукових досліджень з підготовкою доповіді, пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою курсу, написання есе за заданою тематикою, тощо).

№ з/п	**Тема, зміст самостійної роботи**	**Кількість годин**	
		д.ф.н.	з.ф.н.
1.	**Конституційне право України як галузь права та навчальна дисципліна** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до	7	14

	семінарського заняття: проаналізувати різні наукові підходи до визначення предмета та методу конституційного права; визначити особливості конституційно-правових норм та відносин; дослідити систему конституційного права України та її структурні елементи; порівняти місце конституційного права у системі національного права з іншими галузями; підготувати приклади реалізації норм конституційного права у сфері публічного управління)		
2.	**Конституція України та її юридичні властивості** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати поняття Конституції України як Основного Закону держави; охарактеризувати юридичні властивості Конституції (верховенство, стабільність, пряма дія норм); дослідити структуру Конституції України; визначити порядок внесення змін до Конституції України; проаналізувати приклади конституційних змін та їх вплив на розвиток держави)	7	14
3.	**Основи конституційного ладу України** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати поняття та принципи конституційного ладу України; дослідити зміст принципів народовладдя, суверенітету та верховенства права; визначити форми здійснення народовладдя; охарактеризувати конституційні засади державного устрою України; підготувати приклади реалізації цих принципів у сучасних умовах). Підготовка до Модульного контролю 1)	5	13
4.	**Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: класифікувати права і свободи людини за основними групами; проаналізувати зміст особистих, політичних, соціально-економічних і культурних прав; визначити конституційні обов'язки громадян; дослідити гарантії реалізації прав і свобод; навести приклади порушення прав людини та механізми їх захисту)	3	11
5.	**Громадянство України** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати поняття громадянства та його правове значення; визначити підстави набуття і припинення громадянства України; дослідити правовий статус іноземців та осіб без громадянства; підготувати приклади практичних ситуацій застосування законодавства про громадянство)	3	11
6.	**Механізми захисту прав людини і громадянина** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати систему гарантій прав людини; дослідити порядок судового захисту прав і свобод; визначити особливості конституційної скарги; охарактеризувати діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини; дослідити міжнародні механізми захисту прав людини та навести приклади їх застосування. Підготовка до Модульного контролю 2)	7	12
7.	**Верховна Рада України** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати статус і структуру Верховної Ради України; визначити її повноваження; дослідити стадії законодавчого процесу; охарактеризувати організацію діяльності парламенту; підготувати приклади прийняття законів)	7	12

8.	**Президент України** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати правовий статус Президента України; визначити його повноваження у різних сферах; дослідити порядок обрання та припинення повноважень; охарактеризувати роль Президента у системі органів державної влади)	5	11
9.	**Кабінет Міністрів України та органи виконавчої влади** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: дослідити систему органів виконавчої влади; проаналізувати повноваження Кабінету Міністрів України; визначити функції центральних і місцевих органів виконавчої влади; дослідити їх взаємодію та навести приклади)	3	11
10.	**Судова влада та Конституційний Суд України** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати принципи судової влади; дослідити структуру судової системи України; визначити повноваження Конституційного Суду України; охарактеризувати механізм конституційного контролю; навести приклади рішень Конституційного Суду України. Підготовка до Модульного контролю 3)	5	13
11.	**Територіальний устрій України** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати поняття та принципи територіального устрою України; дослідити адміністративно-територіальний поділ; визначити особливості унітарного характеру держави; навести приклади змін у територіальному устрої)	5	11
12	**Місцеве самоврядування в Україні** (робота з рекомендованою літературою, підготовка до семінарського заняття: проаналізувати поняття та принципи місцевого самоврядування; дослідити систему органів місцевого самоврядування; визначити їх повноваження; охарактеризувати гарантії місцевого самоврядування; навести приклади реалізації повноважень органами місцевого самоврядування**.** Підготовка до Модульного контролю 4)	3	11
9.	***Разом***	60	144

7. Контрольні заходи

Поточний контроль успішності засвоєнням здобувачами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань здобувачів під час семінарських занять, оцінювання виконання здобувачами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі здобувачами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань здобувачів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті. Модульний контроль є частиною поточного контролю і має на меті перевірку засвоєння здобувачем певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Він реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу здобувачів. Підсумковий контроль здійснюється у формі *екзамену.*

Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форма навчання

Види роботи		Змістові модулі (бали)				Загалом
		Модуль І	Модуль ІІ	Модуль ІІІ	Модуль ІV	
1.	Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції	3 (1 бал за кожну тему лекції)	2 (1 бал за кожну тему лекції)	3 (1 бал за кожну тему лекції)	4 (1 бал за кожну тему лекції)	12
2.	Активність на практичних заняттях	6 (2 бали за 1 тему семінару)	4 (2 бали за 1 тему семінару)	6 (2 бали за 1 тему семінару)	8 (2 бали за 1 тему семінару)	24
3.	Модульний контроль	6	4	6	8	24
4.	Залік					10
5.	Екзамен					30
Разом						100

Критерії оцінювання.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, захист дослідницьких робіт, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) –2 бали за опрацьовану кожну тему семінарського заняття.

Присутність на лекціях та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції оцінюється в 1 бал за кожну тему лекції. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій.

1. Модульний контроль реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE) та оцінюються у співвідношенні: 2 бали за усі правильні відповідні до кожної теми модулю.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни (відвідування лекцій, виконання практичних завдань на семінарських заняттях, модульні контролі, індивідуальні завдання: написання есе, рефератів (для відпрацювання пропусків), самостійна робота) допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

3. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є *залік* – у 1му семестрі – *до 10 балів* та *екзамен* по завершенню вивчення курсу - *до 30 балів.* Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин і туризму».

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форма навчання

Види роботи		Змістові модулі (бали)				Загалом
		Модуль І	Модуль ІІ	Модуль ІІІ	Модуль ІV	
1.	Відвідування лекцій та участь в інтерактивній взаємодії під час лекції	2 (1 бал за кожну тему лекції)	2 (1 бал за кожну тему лекції)	3 (1 бал за кожну тему лекції)	4 (1 бал за кожну тему лекції)	12
2.	Активність на практичних заняттях		4 (2 бали за 1 тему семінару)	6 (2 бали за 1 тему семінару)	6 (2 бали за 1 тему семінару)	16
3.	Модульний контроль	6	4	6	8	24
4.	Індивідуальне завдання					8
4.	Залік					10
5.	Екзамен					30
Разом						100

Критерії оцінювання.

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них:

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються наступним чином (розподіл орієнтовний):

- робота на семінарських (практичних, лабораторних) заняттях (відповіді на семінарах, виконання практичних завдань, захист дослідницьких робіт, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять) *–2 бали за опрацьовану кожну тему семінарського заняття.*

Присутність на лекціях таучасть в інтерактивній взаємодії під час лекції оцінюється в 1 бал за кожну тему лекції. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій.

2.Модульний контроль реалізується шляхом проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування розміщених на платформі MOODLE) та оцінюються у співвідношенні: *2 бали* за усі правильні відповідні до кожної теми модулю.

3. **Індивідуальне завдання** передбачено для здобувачів заочної форми навчання. А саме, здобувачам пропонується виконання індивідуального завдання у формі написання есе та презентації доповіді на одну із запропонованих тем в рамках вивчення дисципліни. **ІЗ** оцінюється *до 8 балів*.

Здобувач, який повністю виконав програму навчальної дисципліни (відвідування лекцій, виконання практичних завдань на семінарських заняттях, модульні контролі, індивідуальні завдання: написання есе, рефератів (для відпрацювання пропусків), самостійна робота) допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль. Підсумковим контролем є *залік* – у 1му семестрі – *до 10 балів* та *екзамен* по завершенню вивчення курсу - *до 30 балів.* Він здійснюється відповідно до вимог «Положення про організацію освітнього процесу в Академії праці, соціальних відносин і туризму».

Індивідуальні завдання для здобувачів заочної форми навчання

Індивідуальне завдання передбачено для здобувачів заочної форми навчання, а також, може бути використане здобувачами денної форми навчання, які не набрали необхідну кількість балів під час вивчення курсу «Конституційне право України». Здобувачам пропонується виконання індивідуального завдання у формі написання есе та оформлення презентації доповіді на одну із запропонованих тем.

Орієнтовні теми індивідуального завдання з дисципліни
«Конституційне право України»*:*

1. Конституційне право України як провідна галузь національного права: сучасні тенденції розвитку.
2. Юридичні властивості Конституції України та їх значення у правозастосуванні.
3. Верховенство права як конституційний принцип: зміст та практична реалізація в Україні.
4. Конституційний лад України: поняття, ознаки та механізми забезпечення.
5. Форми здійснення народовладдя в Україні: конституційно-правовий аналіз.
6. Конституційні права і свободи людини: проблеми реалізації в умовах воєнного стану.
7. Гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні: національний і міжнародний рівень.
8. Інститут громадянства України: сучасні проблеми правового регулювання.
9. Конституційна скарга як засіб захисту прав людини: теоретичні та практичні аспекти.
10. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: статус і роль у системі захисту прав людини.
11. Верховна Рада України: конституційно-правовий статус та організація діяльності.
12. Законодавчий процес в Україні: стадії та проблеми реалізації.
13. Президент України в системі органів державної влади: баланс повноважень.
14. Кабінет Міністрів України: правовий статус та роль у системі виконавчої влади.
15. Судова влада в Україні: принципи організації та функціонування.
16. Конституційний Суд України: повноваження та значення конституційного контролю.
17. Територіальний устрій України: конституційні засади та сучасні виклики.
18. Децентралізація влади в Україні: конституційно-правові аспекти.
19. Місцеве самоврядування в Україні: правова природа та гарантії діяльності.
20. Взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування: конституційно-правовий аспект.
21. Конституційні основи публічного управління в Україні.
22. Реформа державного управління в Україні в контексті конституційних змін.
23. Конституційно-правові засади діяльності органів виконавчої влади в умовах воєнного стану.
24. Обмеження прав і свобод людини в умовах воєнного стану: конституційні межі.

25. Європейські стандарти у сфері конституційного права та їх імплементація в Україні.

8. Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни: робоча програма навчальної дисципліни, силабус дисципліни, методичні рекомендації для виконання практичних робіт, ілюстративні матеріали (слайди); додаткові навчальні, навчально-методичні, наукові матеріали, законодавчі та нормативно-правові акти для вивчення дисципліни, тестові завдання для модульного контролю, підсумкові екзаменаційні тестові завдання.

9. Методи навчання та форми оцінювання

При викладанні дисципліни застосовуються наступні методи навчання:

МН1 – словесний метод (лекція, проблемне викладання, дискусія, співбесіда тощо)
МН3 – стимулювання та мотивація навчання (зацікавлення у навчанні і відповідальності)
МН4 – письмовий, усний, практичний контроль та самоконтроль
МН6 – самостійна робота і робота під керівництвом викладача (аспект управління навчанням)
МН7 – наочні (презентація, ілюстрація, демонстрація, спостереження)
МН8 – практична робота (практичні та семінарські заняття, розрахункові, тренінги, тренінги навичок, творчі завдання, есе, графічні, технічні)
МН9– робота з навчально-методичною літературою та науково-публіцистичними джерелами (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання та захист реферату)
МН11 – ситуацій, метод «прес», робота в парах
МН14 – проектів, кейс-метод, моделювання
МН17 – брейнстормінг (мозковий штурм), ігрові (дидактична гра, ділові ігри, імітаційні ігри)

Словесні і наочні використовуються під час лекцій, семінарів та інструктажів, Під час проведення лекцій використовуються такі словесні методи як розповідь, пояснення та наочні методи: ілюстрація, демонстрація. Перед проведенням семінарських занять викладачем проводиться інструктаж.

Під час проведення семінарських занять застосовуються наочні спостереження та словесні бесіди: вступні, поточні, репродуктивні, евристичні, підсумкові; здобувачами виконуються вправи: тренувальні, творчі, усні, практичні, технічні.

Робота в малих групах використовується з метою активізації роботи здобувачів при проведенні семінарських і практичних занять.

Семінар-дискусія (круглий стіл) передбачає обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Мозкові атаки використовуються для розв’язання складних завдань за дуже обмежений час. Суть його полягає в тому, щоб висловити якнайбільшу кількість ідей за невеликий проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, інструктажу, демонстрації нових товарів та послуг.

Кейс-метод дає змогу наблизити процес навчання до реальної практичної діяльності спеціалістів і передбачає розгляд виробничих, управлінських та інших ситуацій, складних конфліктних випадків, проблемних ситуацій, інцидентів у процесі вивчення навчального матеріалу.

Форми оцінювання

Оцінювання здобувачів відбувається за наступними формами оцінювання:

ФО1 – за спостереження, аналіз результатів виконання самостійних завдань та практичних робіт

ФО2 – за тестові завдання

ФО3 – аналіз відповідей під час заліків та іспитів

ФО6 – за публічний захист

ФО7 – за зміст і форму презентації результатів виконаних завдань та досліджень

ФО8 – за участь у науково-практичних заходах

ФО9 – за розв'язання завдань на прикладі реальних об'єктів (кейс-ситуації, ділові ігри, тренінги тощо)

ФО10 – за комплексність звіту (есе, презентація доповіді, тощо)

ФО11 – за роботу в команді

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна система	Оцінка ECTS	Оцінка за національною системою
		екзамен, диференційований залік
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
74-81	C	
64-73	D	Задовільно
60-63		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Що становить предмет і метод конституційного права України?
2. Які елементи входять до системи конституційного права України?
3. У чому полягають особливості конституційно-правових норм?
4. Яке місце займає конституційне право в системі національного права?
5. Які джерела конституційного права України та їх ієрархія?
6. У чому полягає сутність Конституції України як Основного Закону держави?
7. Які юридичні властивості Конституції України?
8. Якою є структура Конституції України?
9. Який порядок внесення змін до Конституції України?
10. Що таке конституційний лад України?
11. Які принципи становлять основу конституційного ладу?
12. У чому полягає зміст принципу верховенства права?
13. Які існують форми здійснення народовладдя в Україні?
14. У чому проявляється суверенітет держави?
15. Що включає правовий статус людини і громадянина?
16. Як класифікуються конституційні права і свободи?
17. У чому полягають особисті права і свободи?
18. Які політичні права передбачені Конституцією України?
19. У чому полягають соціально-економічні права?
20. Які конституційні обов'язки громадян України?
21. Які гарантії прав і свобод людини передбачені в Україні?

22. Що таке громадянство України та його правове значення?
23. Які підстави набуття громадянства України?
24. У яких випадках припиняється громадянство України?
25. Який правовий статус іноземців та осіб без громадянства?
26. Які існують механізми захисту прав людини в Україні?
27. У чому полягає сутність конституційної скарги?
28. Яку роль виконує Уповноважений Верховної Ради України з прав людини?
29. Які міжнародні механізми захисту прав людини застосовуються в Україні?
30. Який правовий статус Верховної Ради України?
31. Яка структура парламенту України?
32. Які повноваження має Верховна Рада України?
33. Які стадії законодавчого процесу в Україні?
34. Який правовий статус Президента України?
35. Які повноваження Президента України?
36. Який порядок обрання Президента України?
37. У яких випадках припиняються повноваження Президента України?
38. Яка система органів виконавчої влади в Україні?
39. Які повноваження має Кабінет Міністрів України?
40. Яка роль центральних органів виконавчої влади?
41. Які принципи організації судової влади?
42. Яка структура судової системи України?
43. Які повноваження має Конституційний Суд України?
44. У чому полягає конституційний контроль?
45. Що таке територіальний устрій України?
46. Які принципи територіального устрою держави?
47. У чому полягає унітарний характер України?
48. Який адміністративно-територіальний поділ України?
49. Що таке місцеве самоврядування?
50. Які принципи місцевого самоврядування?
51. Яка система органів місцевого самоврядування?
52. Які повноваження органів місцевого самоврядування?
53. Які гарантії місцевого самоврядування передбачені законодавством?
54. У чому полягає взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування?

11. Навчальні ресурси

Основна рекомендована література

1. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text
2. Конституційне право України : підручник / за заг. ред. Т. М. Слінько. Харків : Право, 2024. 816 с.
3. Конституційне право : підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри. Київ : Ваіте, 2021. 528 с.
4. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс : навч. посіб. 2-ге вид., стереотип. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 556 с.
5. Конституційне право України : підручник. 11-е вид. / Ужгородський національний університет ; за заг. ред. колективу авторів. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
6. Кучер В. О., Здреник І. В., Стецюк Н. В., Строцький Р. Є. Конституційне право : навч. посіб. / за ред. В. О. Кучера. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 452 с.
7. Терлецький Д., Афанасьєва М., Батан Ю. та ін. Конституційне право : навч. посіб. / за заг. ред. Д. Терлецького. Одеса : Фенікс, 2023. 584 с.

Наукові статті та монографії

8. Ковальчук В. Конституційна ідентичність і національні цінності в умовах перманентних загроз державному суверенітету України. Право України. 2025. № 2. С. 39–54. DOI: 10.33498/louu-2025-02-039

9. Слінько Т. М., Ткаченко Є. В. Гарантування конституційної національної ідентичності органами конституційного контролю. Право України. 2023. № 7. С. 70–84.

10. Колісник В., Берченко Г., Слінько Т. Конституційна ідентичність як втілення установчої влади. Вісник Національної академії правових наук України. 2022. Т. 29. № 3. С. 69–88.

11. Берназюк І. М. Штучний інтелект як нова реальність та його потенційний вплив на конституційно-правове регулювання в Україні. Аналітично-порівняльне правознавство. 2025. № 1. С. 76–82. DOI: 10.24144/2788-6018.2025.01.11

Інформаційні ресурси

12. Рішення Конституційного Суду України. URL: https://ccu.gov.ua

13. Виборчий кодекс України : Закон України від 19.12.2019 р. № 396-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text

14. Про громадянство України : Закон України від 18.01.2001 р. № 2235-III. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text

15. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 р. № 2136-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text

16. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр#Text

17. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. (ратифікована Законом України № 475/97-ВР). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

18. Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text

19. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://rada.gov.ua

20. Інформаційно-правова система «Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua

21. Міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України (зокрема, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1966 р. та інші пакти ООН про права людини).